

Čuda u okolini jezera

Ključni tekstovi: Marko 5,6-9.22-34

Središte proučavanja: Marko 5

Uvod: Marko 5 i 6 pokrivaju slične teme onima iz 1. poglavlja Jevanđelja po Marku. U 5. i 6. poglavlju zapažamo da Isus čini čuda, kao što je isterivanje nečistih duhova, isceljenje ljudi i propovedanje jevanđelja. Prema tome, u toku proučavanja razmotrićemo izabrane događaje iz oba poglavlja koji pokrivaju ovaj raspon tema.

Teme: Lekcija za ovu sedmicu razmatra dva Isusova čuda. Prvi izveštaj govori o čoveku sa nečistim duhom, koji je takođe bio član neznabožačke zajednice. Drugi narativ je izveštaj o „nečistoj“ ženi koja je pripadnica jevrejske zajednice.

1. *Isus i „legion“.* Marko izveštava da Isus putuje u Gadarinsku oblast, neznabožačku zajednicu, i „odmah Ga srete čovjek s duhom nečistijem“ (Marko 5,2). Kao ishod ovog susreta, Isus leči čoveka.

2. *Isus i isceljenje dve kćeri.* Kada se Isus vratio u svoju zajednicu, starešina sinagoge, Jair, došao je k Njemu i „moljaše Ga vrlo govoreći: Kći je moja na smrti“ (Marko 5,23). Isus isceljuje Jairovu kćer, a pored toga leči i ženu koja je болоvala od tečenja krvi.

DRUGI DEO: KOMENTAR

Isus i „legion“

Marko često iznosi geografske pojedinosti da bi naglasio Isusovu službu na mestima udaljenim od Njegovog rodnog grada. Takvi elementi narativa nagoveštavaju jasne Isusove namere da se približi neznabošcima na njihovom terenu. Na primer, u tekstu Marko 4,35 Isus kazuje svojim učenicima: „Hajdemo na onu stranu.“ Zatim, u tekstu Marko 5,1 ponovo je data još jedna geopolitička referenca: „I dođoše preko mora u okolinu Gadarinsku.“

Grad u Gadarinskoj oblasti (Gerasa) pripadao je oblasti Deset Gradova (Marko 5,20). Činjenica da u blizini grada „po brijegu pasijaše veliki krd svinja“ (Marko 5,11) pomaže nam da zaključimo da je to bio neznabožački grad. Keli R. Iverson na pravi način predstavlja Isusovu službu na neznabožačkoj teritoriji. On kaže: „Ovaj događaj označava početak niza Isusovih namernih putovanja u neznabožačko područje. Prvi susret sa neznabošcima izvan jevrejske domovine dešava se istočno od Galilejskog mora u Gadarinskoj oblasti... Izveštaj o opsednutom čoveku iz Gadarinske oblasti naglašava Isusovu moć, uvodi misiju među neznabošcima, i nagoveštava buduću službu na neznabožačkoj teritoriji. To je pripremna misija koja utvrđuje put za Njegov povratak u tu oblast kasnije u narativu (7,31-37).“ (Kelly R. Iverson, *Gentiles in the Gospel of Mark*, “Even the Dogs Under the Table Eat the Children's Crumbs” [London: T & T Clark, 2007], p. 20)

Prema tome, poslednji deo teksta 4. poglavlja i početak 5. poglavlja Jevanđelja po Marku otkriva promenu u Isusovoj službi koja se ogleda u prelasku iz jevrejskog okruženja u neznabožačka mesta. Međutim, postoji zajednički elemenat sa kojim se Isus susreo na oba ova mesta: demonske sile. Prema Jevanđelju po Marku, Isus započinje svoju službu među Jevrejima. Prvo Isusovo čudo dogodilo se u sinagogi (jevrejsko okruženje) u kojoj je čovek sa nečistim duhom povikao: „Što je tebi do nas,

Isuse Nazarećanine? Došao si da nas pogubiš? Znam Te ko si, Svetac Božij.“ (Marko 1,24)

Sada, kada Isus počinje svoju službu na neznabožačkoj teritoriji, zapažamo sličan scenario. Marko 5,2 kazuje: „I kad iziđe iz lađe, odmah Ga sreće čovjek s duhom nečistijem.“ I u sinagogi književnika i među neznabošcima, bilo je ljudi sa nečistim duhovima kojima je bilo potrebno isceljenje. U obe situacije nečisti duhovi su držali ljude u zarobljeništvu. Isus je došao da vrati ove ljude u carstvo.

Marko 5,7-9 opisuje razgovor između Isusa i nečistog duha (nečistih duhova). Interakcija sledi sličan obrazac, kao što vidimo u tekstu Marko 1,23-25. „I povikavši iza glasa reče: Šta je Tebi do mene, Isuse Sine Boga Višnjega? Zaklinjem Te Bogom, ne muči me.“ (Marko 5,7) Zanimljivo je da su nečisti duhovi prepoznali ko je Isus. Rekli su Mu: „Ti si Svetac Božij!“ (Marko 1,24); „Ti si Sin Božji!“ (Marko 3,11); i „Sin Boga Višnjega“ (Marko 5,7). Važno je zapaziti da su neke hristološke izjave u Jevanđelju potekle sa usana nečistih duhova. Od učitelja Izrailja, Božjeg naroda, nisu potekla takva podjednako snažna i značajna priznanja.

Razmotrimo pojedinost koju Marko iznosi o čoveku opsednutom mnogim nečistim duhovima. Čovek tvrdi da je njegovo ime „legion“. Legion je bila rimska vojna jedinica koju je sačinjavalo 3 do 6 hiljada vojnika. (Videti Robert H. Stein, *Mark* [Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2008], p. 255.) Bez obzira koliko je čovek bio obuzet takvom silom zla, ne postoji nijedno demonsko biće koje može da se odupre sili Svevišnjeg Boga ili da je pobedi.

Sudbina ovog opsednutog čoveka bila je okrutna i krvava. Marko 5,5 opisuje njegov jad i patnju. „I jednako dan i noć bavljaše se u grobovima i u gorama vičući i bijući se kamenjem.“

U vezi sa nečistim duhom, Leri V. Hurtado piše: „Ovaj čovek je prikazan i kao potpuni zarobljenik sila zla i kao onaj kome ljudska pomoć ništa ne znači (5,2-4). Dalje, njegov boravak među grobovima, 'boravak' među mrtvima, skoro da ga čini zombijem, živim mrtvacem. Konačno, on je samodestruktivan (5,5) i očigledno podnosi velike muke. Sve ovo predstavlja snažnu sliku o tome kako Novi zavet opisuje stanje ljudi odvojenih od Hrista: duhovno mrtvi u okovima zla.“ (*Mark* [Peabody, MA: Hendrickson Publishers, 1989], p. 83.)

Marko 5,4 takođe nam kazuje da „niko ga ne mogaše ukrotiti“. „Niko“, Marko kaže, dok Mu Isus nije prišao. Posle susreta sa Isusom, čovek „u kome je bio legion“ (Marko 5,15) i koji je bio opsednut, sada mirno sedi, obučen i zdravog razuma. Takva oslobađajuća sila nalazi se samo u Isusu Hristu. Onaj koji je ukorio vetar i rekao moru: „Čuti, prestani!“ (Marko 4,39) može takođe da naredi nečistim duhovima, rečima: „Iziđi iz čoveka.“ (Marko 5,8) Sve sile tame se potčinjavaju Isusovoj vlasti.

Isus i isceljenje dve kćeri

U tekstu Marko 5,21 Marko uvodi novi narativni odeljak: događaj u kome Isus deluje u korist dve Božje kćeri: „Žene koja je dvanaest godina bolovala od tečenja krvi“ (Marko 5,25) i Jairove kćeri.

Ovaj odeljak sadrži još jedan geopolitički znak na Isusovom putovanju. On „prijede... u lađi opet na onu stranu“ (Marko 5,21). On se vratio iz službe u neznabožačkoj oblasti; sada se prizor ponovo vraća na jevrejsko okruženje. Marko potvrđuje ovaj preokret u Isusovom delovanju u korist starešine sinagoge, Jaira. Ovaj ugledan čovek stupa na

scenu sa istim stavom kao i opsednuti čovek u tekstu Marko 5,6: pao je pred Isusove noge (Marko 5,22). Jairova molba za kćer upućena Isusu glasila je „da metneš na nju ruke *da ozdravi* i živi“ (Marko 5,23, naglasak dodat).

U tom trenutku bespomoćna žena prekida narativ. Imajte na umu da se Isus upravo vratio nakon što je izlečio čoveka koji je bio opsednut legionom nečistih duhova. A sada On svoje saosećanje i pažnju usmerava prema jednoj nečistoj ženi. Zbog bolesti bila je obredno nečista i odvojena od izrailjskog verskog života. „A žena, od koje bi išla krv dugo vremena ili osim običnoga vremena ili u obično vrijeme ali duže, dokle god teče nečistota njezina biće nečista kao u vrijeme kada se odvaja.“ (3. Mojsijeva 15,25)

Komentator M. Eugen Boring dodaje još jednu dimenziju jadu vezanom za njenu bolest: „Budući da je vaginalno krvarenje bilo razlog da se brak zabrani i osnova za razvod, prema razumevanju njene kulture čije je bila deo, žena ne može da ispuni svoju ulogu kao žena, da donese nov život na svet i postane majka.“ Pored toga bila je siromašna jer je potrošila sav svoj novac na lekare, ali uzaludno. Komentator dodaje: „Kao i gubavac iz teksta 1,40, njen život je poput žive smrti, a izlečenje bi predstavljalo vraćanje u život. Kao i dete koje čeka u Jairovom domu, ona je izgubila svaku nadu u ljudsku pomoć.“ (Boring, *Mark A Commentary* [Louisville, KY/London: Westminster John Knox Press, 2006], pp. 159, 160) Na kraju Isus vraća dve osobe u život: ženu, skoro mrtvu, fizički i društveno (zamislite kakav je život nekoga ko 12 godina boluje od tečenja krvi u društvu čiji su zakoni preporučivali izolaciju zbog takvog stanja); i Jairovu kćer, dvanaestogodišnju devojčicu koja je umrla.

U oba slučaja, isceljujući dodir je prisutan u narativu. Žena dodiruje Isusovu haljinu, a Isus dodiruje ruku devojčice. Međutim, pisac pokušava da objasni čitaocima da nije dodir žene sam po sebi taj koji joj je doneo izlečenje. Tačnije rečeno, vera je bila ta, i žene koja je болоvala od tečenja krvi i Jaira, koja je donela željeni ishod. U prvom slučaju Isus teši ženu, govoreći: „Kćeri, vjera tvoja pomože ti.“ (Marko 5,34) U drugom slučaju, Isus ohrabruje oca, Jaira, da istraje u veri da će njegova kći biti ponovo vraćena u život (Marko 5,36).

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Marko, kao i ostala tri pisca Jevanđelja, opisuje neprijateljstvo pojedinih jevrejskih učitelja i vođa sinagoge prema Isusu. Međutim, ovaj antagonizam ne smanjuje Isusovu versku uključenost u sinagogi niti Njegovo delovanje u korist pripadnika Njegove zajednice. Na primer, Marko 1,21 kazuje da Isus i Njegovi učenici „dodoše u Kapernaum; i odmah u Subotu ušavši u zbornicu učaše“. Prvo Isusovo čudo zabeleženo u Jevanđelju po Marku desilo se u sinagogi: „I bijaše u zbornici njihovoj čovjek s duhom nečistijem.“ (Marko 1,23) Zatim, u tekstu Marko 5,22, Isus pomaže jednom od „starješina zborničkijeh“.

Ponekad se suočavamo sa neslaganjima sa pojedinim vođama ili drugim članovima naše crkvene zajednice. Do koje mere dozvoljavamo da ova neslaganja utiču na naša uverenja ili odnose sa našom zajednicom? Kako nam Isusov primer daje uvid u to kako da nastavimo u takvim prilikama?

Isus je izašao iz svoje verske zajednice da bi se približio ljudima iz neznabožackih zajednica. Šta mi činimo da dosegnemo ljude izvan naših zidova za Božje carstvo? Razmotrite, u svom odgovoru, tekst Marko 6,34: „I izišavši Isus vidje narod mnogi, i sažali Mu se, jer bijahu kao ovce bez pastira; i poče ih učiti mnogo.“